

Szerkesztőség:
 Templom-utca 14. szám. földszint, jobbra.
 Bementellen leveleket csak ismert kezű fogadunk el.
 Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
 Templom-utca 14. szám. földszint, jobbra.

Hirdetések díjszabás szerint.
 Egy sor 5 kr. ünnep- és vasárnap utáni szám 3 kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:
 Helyben hához hordva:
 Egész évre 72 frt.
 Fél évre 36 frt.
 Negyed évre 18 frt.
 Egy hóra 1 frt.

Vidékre postán küldve:
 Egész évre 14 frt — kr.
 Fél évre 7 frt — kr.
 Negyed évre 3 frt 50 kr.
 Egy hóra 1 frt 20 kr.

Hirdetések helyben ártólant.

A csár élete.

Arad. márcz. 16.

A szegény napszámos nyomorultan tengeti életét; mégis, ha egy kis keresethez jut, csinál magának olykor-olykor egy jó napot, s ha éppen nagyon elkeseredik a sors felett, leissza magát, befekszik valahol a fészker alá, nagyot alszik és álmodik a pálinkás butykosról. Nem bántja, nem üldözi senki. Nem fél senkitől.

Ez az utolsó napszámos is boldogabb lehet a szegény orosz czárnál, mert több derült és nyugodt pillanata van, mint a hetven millió orosz nép szerencsétlen urának, a ki, mióta apját ezeltott hat évvel, éppen márczius 13-án megölték, remeg és fél mindenkitől, még tulajdon családjá tagjaitól is. Az örökös rettegés idegessé tette, nincs nyugodalma sehol, majd ide, majd oda költözik, háló szobáit is folyton változtatja, mert nem bizik már senkiben, s folyton attól kell tartania, hogy felrobban az akna alatta, vagy lábai elé vetik a bombát, mint boldogtalan apjának.

Nincs oka senkinek irigyelni a minden oroszok czárjának hatalmát, gazdaságát, a fényt, mely körülveszi. Nem élet az ő élete, csak gyötrelm.

Már többször kísérletet meg elene merényletet. A legújabbat márczius 13-dikán, apja gyászos halálának évfordulóján. Ugyanazon módon akartak is vele végezni, mint apjával; bombákkal várták azon az uton, melyen a requiemre kellett mennie, de a merénylőket elfogták, s a csár élete egyelőre meg van mentve.

A merényletről Londonban érkezett első hírt az orosz követség megczáfolta, de az angol kormány hiteles tudósításokat kaphatott, mert Fergüson tagnap az alsóházban jelentette a sajnálatos esetet, hogy néhány egyént robbanó bombákkal fogtak el azon az uton, melyen a czárnak a Péter és Pál egyházba kellett mennie. A csár az eset után rögtön elhagyta Szt. Pétervárt, s Gatsinába ment családjával együtt, a mi igazolja a merénylet hírének valóságát, mert különben a gyásznapon aligha keltek volna utra, hanem a szomorú emlékezőeknek szentelték volna azt, mint a korábbi években.

Az „ARADI KÖZLÖNY” tározója.

(Márczius 16.)

A toasztok után.

(A márczius 15-iki bankettől.)
 — Az „Aradi Közlöny” eredeti tározója. —
 Tizenegy óraker elhangzott az utolsó toaszt. A jó öreg Barabás bácsi mondogta, buzdító szavakkal éltette a magyar fiatalsgot. És a magyar fiatalsg elértette és sietett is megérdemelni a díszes szavakat. Egyik tagja, Oláh Andor, odaállott az asztalfőhöz és lelkesen elszavalt Tóth Kálmán „Előre” című költeményét.

A kik tudták, hogy Oláh Andor egyike a legügyesebb és legszenvedélyesebb bárendezőknék, azok nagyon jól tudták azt is, hogy ő evvel a verssel nem csatába de táncba akarta küldeni a publicumot. És ez sikerült is neki. Mert a mint elhangzott az utolsó refrain, hogy „Előre”, már mindenki előre foglalkozva volt az első tourra.

És ezt a mulatságot feltétlenül tánczezel kellett befejezni. Evvel tartozott a rendező bizottság a fiatalsgnak, kárpótlásul azért, hogy az egész vacsora tartamára megfosztotta őket a — nőktől. Tarfejek és ösztül hajszálak közé ültették az összes hölgyeket, és a fiatalsgnak csak sovárogni és toasztokat hallgatni volt szabad.

Az öreg urak aztán később is beakarták bizonyítani, hogy érdemesek voltak az elsőségre, mert a midőn a hegedű már nem a karzaton de a parquetten és nem busulásra, de táncra hívó nótákat játszott, hát elkezdtek ok is táncolni. Sorra indultak meg az asztal mellől és nem volt egy is közöttük a ki legalább egy tourt el ne járt volna.

Aztán leültek és újra csak a — hazát szerették. Hallgatták a Buja Sándor gyönyörű baritonját addig, míg ő is ott nem hagyta őket és beállott a tánczosok közé.

És most végkép oda lesz nyugalma a szerencsétlen embernek. Nem tudhatja, hogy nem kezdete-e ez megint a merényletek egész sorozatának, ugy mint apja ellen. Azt sem tudhatja, hogy kiktől féljen inkább, a nihilistáktól-e, vagy a panszlávoktól, mert egy idő óta az utóbbiak is fenyegetik, s azzal gyanúsítják, hogy a panszlavizmus eszméjét cserben akarja hagyni. Nem lehetetlen, hogy az orosz külügyi politika legutóbbi békés fordulata már a csár e nézet-változására vezethető vissza.

Vagy most majd újra a háboruban fog keresni menedéket, mint apja II. Sándor, kit az összeesküvésektől való félelem ragadott a török elleni hadjáratra: arra a hadjáratra, melyből Oroszországnak tulajdonképpen semmi haszna sem volt, sőt azóta vesztette el befolyását a keleten, s nem kell se szerbnek, se romának, se bolgárnak.

Vagy azon lesz, hogy belreformokkal segítsen a helyzeten? Ezt várták tőle mindjárt trónra lépte után, de nem tett semmit, maradt minden a régiben s azok a kormányzati és gazdasági bajok, melyek a nihilizmust II. Sándor alatt megteremtették, ma is léteznek. Hat csztendeje volt III. Sándornak arra, hogy hozzá kezdjen a reformokhoz, de nem bizonyult annak az embernek, a ki engedményekre lenne hajlandó.

Valóban vigasztalan állapot — a czárna nézve. A mi bennünket illet, önkénytelenül is elénkbe tolul a kérdés, hogy csakugyan olyan félelmes-e az az orosz hatalom, mely a belső bomlásnak ilyen képét mutatja?

Ugy vesszük észre, hogy a merénylet híre az európai tőzsdékre sem volt valami különös befolyással. Mintha csak úgy fognák fel a dolgot, hogy ilyen viszonyok között kár olyan nagyra félni az oroszotól. Hiszen ha az életét féltő csár most ijedtében el is vetné a háboru kockáját, micsoda reményekkel mehet Oroszország a háboruba?

Európa készen várja, s a keleti népek hangulata megértethetné Oroszországgal, hogy vérontással nem fogja rokonszenyüket megnyerni, s e nélkül, ha győz is, a győzelem csak ideig óráig való lenne.

És a háboru után? Talán bizto-

sabb lesz a csár élete? Aligha. Ott-hon kellene keresnie élete biztonságát, s nem a Keleten. De ne börtönnel és Szibériával gyógyítson, hanem igazságossággal és emberi uralkodással. Akkor aztán majd kimehet az utcára is, akár egymagában.

A házszabályok revisiója. Tisza miniszterelnök megbízásából Teleszky István képviselő részletes javaslatot dolgozott ki a képviselői házszabályok két — az igazságszólás s választások elleni érvényekről szóló — fejezetének módosítása tárgyában. E munkát, mely az eddigi házszabályok egyes szakaszainak kisebb-nagyobb mérvű módosításán kívül, mintegy husz szakaszban egészen új rendelkezéseket fog a házszabályok revisiója tárgyában kiküldött képviselőházi bizottsággal s előreláthatólag egyik alapját fogja képezni a bizottság tanácskozásainak. Szóba fognak hozni a bizottság tárgyalásainak során a ház tanácskozási rendjével összefüggő igen fontos kérdések is, nevezetesen az elnöki hatáskör kiterjesztésének s a viták tulhosszúra nyúlása megakadályozhatóságának kérdései.

Az 1887-iki költségvetés a főrendiház előtt. A főrendiház kedden részleteiben tárgyalta az 1887. évi állami költségvetést. A közoktatásügyi tárczánál Vécsey József b. szözlét fel, figyelmeztette a minisztert a tankönyvekben gyakran található magyartalanságokra. Trefort Agost azonnal felelt, hogy kijelentve, hogy a létező magyartalanságok kiküszöbölésén maga is folyton dolgozik, s azoktól egyszerre és hamar azért nem szabadulhat meg a közoktatásügy, mert a miniszterium nem akarja a tankönyvek irását a kezébe venni, minthogy ez még több ellensézt idézne elő.

Az igazságszólás tárczánál ismét Vécsey József báró szözlét fel, figyelmeztette a minisztert a büntügyi vizsgálatoknál előforduló hosszadalmasságokra, az egyes fórumok ítéletei között gyakran tapasztalható ellentétekre és arra, hogy a büntügyi tárgyalásokról a sajtó olyan irányú közleményeket hoz, a mely az érdekességét hajhászva, magára a büntügyre nézve elfárasztja a közönséget. — Fabiny Teophil igazságügyi miniszter megjegyezte, hogy a már munkában levő perrendtartás teljesen segíteni fog a tapasztalt hosszadalmasságon, anélkül, hogy az az alapossg rovására történne: eltérések az egyes bíróságok ítéleteiben előfordulnak ugyan, de ha nem fordulnak elő, az könnyen volna az alapossg hiányainak betudható. Ami a sajtónak a törvényeszkü tárgyalásokról hozott közleményeit illeti, arra nézve a miniszterium semminemű intézkedést nem tehet. Vécsey báró köszönettel vette tudomásul a miniszter választát.

A fedezetek tételénél a budapesti egye-

A befejezést a „Dorozsmai malom mellett . . .” tánczolta el a kis társaság (ekkor már bemosolygott a terembe a hajnal-sugár és találkozott avval a kedves mosolylyal a bájos apró kis gödröcskékből játszott elő a bájos poeta-művész néka mellől. — Dvözöltek egymást és erre megkezdődött a bucsu.

Nehéz volt és egy végzetlenül kedves emléket hagyott mindazok szívében, a kik márczius Idusán a Krispin-teremben hazafiásan mulatoztak.

Mercurio.

Egy kiszakított lap.

(Angela naplójából.)

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tározója. —

Junius 7.

A felkelő nap arany sugarai megkoronázzák a fák ormat, csak gyéren szűrődnek át ablakomon, mint ha olykor-olykor fel akar-nának rázni merengéseimből, s elűzni a kebelemben dúló sötét gondolatokat, melyek szívemre az örök sötét borítják. Mily kedélyesen mosolygok felém az a pompás aranyugár, oh, csak mosolygok felém, hiszen úgy sincs senki, a mi vigaszt nyújtatna megszűnt szívemre! Mily elhagyott, mily árva vagyok! Senkim e nagy világon. ssmmi körülöttem, mi képes volna felderíteni . . . (gyermekkorom óta nélkülözöm kell a szerető édes anyai csókot, atyám nem törődik velem, sokkal ridegebb, mintsem hogy mostoha gyermekét figyelme méltatná. Oh, én szegény boldogtalan leány!

Julius 20.

Kezembe vettem Róbert leveleit, tűz felé tartam, hadd emésze meg az, hadd legyen hamuvá, ne lássam még csak emléket sem sirba temetett boldogságomnak. Elég sok keserű emléket vésett a sok lelki bánat elárult szívembe! . . . De kezemet gyengének érzem; képtelennek arra, hogy Róbert kezét irását megsemmisítem. Oh Róbert! ha tudnál, mily gyötört az életem, mennyit szenvedek érteled, talán szánakozva tekintnél szegény Angeládra, talán felébredne benned a lel-

temi alap természetére nézve felszözlét H a y n a l d Lajos dr. bírónok érsek egy saját s püspöktársai nevében, amint azt minden alkalommal tették, kinyilatkoztatja, hogy a midőn a tételt megszavazta, ezzel praedjudicálni az egyetemi alap catholicus tulajdonjogi természetének nem akar. Felhozott erre nézve több tételt az egyetem alapító okmányából. Trefort Agost közoktatásügyi miniszter hangsúlyozta válaszában, hogy az ősszeg, melyet az egyetemre Pázmán Péter letett, még arra sem elegendő, hogy a theologiai facultás költségeit fedezze, mert a míg ez az alap 100,000 forint, az állam minden évben 400,000 frtot fordít az egyetem költségeire. Ezért aztán lehetetlen az egyetemnek felekezeti jelleggel bírnia.

A főrendiház ezután a költségvetés hátralevő teteleit is vita nélkül elfogadta. Ugyancsak vita és felszözlés nélkül fogadták el a szállítás adóról szóló törvényjavaslatot, valamint az 1885-iki országos kiállítás hiányainak fedezéséről szóló javaslatot.

KÜLFÖLD.

Az orosz csár elleni merénylet. A csár elleni merényletről szármaly híreknek mégis volt némi alapja, a mint ez az angol kormány részéről a parlamentben immár constálva lón. Erre vonatkozó sürgönyök megérőstik ama régi feltevést, hogy a csár lábait alatt vulcanicus talaj van. A nihilisták tehát ismét életelt adtak magukról s ha tervük ezáltal nem sikerült is, azt az intelmet mégis tartalmazza a fehér czárna nézve, hogy bizony jobb lesz, ha Bulgária helyett több gondot fordít a saját birodalmára. Az orosz lapok kigyót-békát kiáltottak a bolgár regenszégre, a miért a rusucski lázadók egy részét kivégeztette. Majd megírták, minő kegyelmet fog gyakorolni a csár azon merénylők irányában, kik őt robbanó anyagokkal, mint atyját, legbe repíteni akarák.

Az angol alsóház hétfői ülésén Fergüson b. államtitkár a következőket jelenté: A kormány azon mélyen sajnálatos esetről értesült, hogy Pétervártól néhány egyént, ki robbanó anyagok birtokában voltak, tartóztattak le, azon uton amelyen az orosz czárnak II. Sándor ezár halálának évfordulója alkalmából tartandó gyászistentizletre menet, kellett volna elhaladnia; örvendünk azonban, hogy a csár ellen merénylet nem történt. Mint a „Standard” jelenti, a Newsk-Prospecten az Annitschkow-palota közelében, a hol a czári család lakik, hat tanult fogtak el, kik robbanó anyagokat rejtegettek maguknál s a czárnak a székesegyházba indulására vártak. (Ezt tegnapi sürgönyünkben már jelentettük.)

Az orosz hivatalos lap jelenti: A csár és a czárné, továbbá a czári család márcziushó 1-én (6-naptár szerint) d. u. 2 óraker jelen voltak a II. Sándor ezár lelki üdvéért, a Péter- és Pál-székesegyházban tartott gyászistenti tiszteleten 2 és fél óraker átköltöztek Gatsinába.

kiismeret furdalása, hogy egy ifju életet örökre megfosztottál mindentől, mert te voltál számomra minden e világon, s mind a mi a világon van, nem pótolhat tégedet! De nem; nem akarom, hogy könyörtül rajtam, az még jobban növelné fájdalmamat, hogy elvesztett szerelmedet a könyörtül váltja fel. Légy te boldog, eléggé megfizettem én azt az elvesztett szívet, saját szívemmel, saját boldogságom feloldozásával! . . .

Elofvastam meg egyszer ama sorokat, melyekből oly édesen szól a szerelmem hangja, lelki szememim elé idézem a régi jó napokat, mely csak álomként látszik előtűnni, beleélem újból magamat a régi jó időbe, s aztán alázuhauok a rideg prózai élet keserűségébe; szívem hangosan ver, ereimben lüktet a vér, csak már képes lenne s átrepesztetni ez a sok fájdalom!

Aug. 12.

Beteg vagyok, lelki beteg. Az élet . . . keserűbb az a halálnál is . . . Oh, Róbert! ha tört mártottál volna szívembe, nem fájhatott volna úgy, mint midőn ezt mondogt nekem: „Angela, nem lehetek a tied, mert atyjám kitagad, ha nőül veszek, te csak egyszerű polgárlány vagy s én . . . mit szólna a világ?”

A világ, a világ! Tehát ez több előtűd, mint egy hü szív, húsádog elfojtja a szerelmem szívvedben, tehát szegényenéd kellene magadat, hogy engemet tiednek nevez! Esküdj hát hűséget egy hozzád méltónak, s feledd el Angelát, ki nem méltó szerelmedre, s ki csak gyászolni fogja azt, mit egész életére elveszteti, a szerető szívet. Avagy talán nem is szeretted, csak játékos tárgyaúl választál engemet, hogy egygyel szerepszd azok számát, kiknek boldogságát elraboltad, ez bízleg a te niuságodnak! . . . De én gyűlöllek, mert ki igazán szeret, az gyűlölni soha nem képes, saját magamat hibáztatom: miért voltam képes hozzáam nem illő szeretőm! . . .

Szept. 12.

Mily üde még künn minden. A természet nem látszik érezni a rideg ősz közeledét. Éz a nagy hársfa itt, ablakom előtt mily ked-

Lesseps berlini utjának eredménye.

A Párisba visszatért Lesseps több lap munkatársra meglátogatta, a kik előtt Lesseps a következő egybehangzó, tagadhatatlan nagy érdekű, nyilatkozatokat tette: „A béke biztosítva van. Nekem nem volt diplomatiá miósióm és nem volt jógom valami kérdésre vonatkozólag a német kormányval tárgyalni, mindamellett meggyőződést akartam szerezni maamunka a helyzetről, midőn régi barátomnak, Herbettenek a becsületrend jelvényét átnyújtandó voltam. Utazásom egészen elragadt. Tudtam, hogy Párisban és Franciaországban senki sem akar haborut és most meg vagyok győződve, hogy Berlinben is mindenki a békét óhajtja és nem csekély örömmre szölgöl, hogy e hirt én hozhattam meg az országnak. Igen, mindenki a békét akarja. A cancellár kétszer fogadott; loyalis modora, a melylyel velem beszélgetett és szívélyes biztosításai engem elragadtak. Bismarck hg. igaztalan félfogással volt hazánk és kormányunk nézeteiről. Azt hitte, hogy szándékaink vannak, a mik pedig tényleg nincsenek. A választás eredménye és Herbette nagykövetünk határozott nyilatkozatai megnyugtattak a cancellárt. „Herbette — így szól Bismarck — nehezen kivihető és szent feladatának kitűnően felelt meg. Követ soha sem volt loyalisabb, határozottabb és őszintébb nálánál. Igen nagyra becsülöm őt és szerencsésnek érzem magamat, hogy ezt ismerhetem. Hála Herbette magatartásának, most már minden nyugodt és csendes.”

LEGUJABB POSTA.

— A legújabb merénylet. — A csár ellen intézett és megküszült bomba merényletre vonatkozólag a következő részleteket jelentik: A czári pár vasárnap a székesegyházi gyászistentizletre lőve az Anicskov-palotába akart hajtatni, midőn a palota közelében egy egyén, nagy könyvvala kudinamitbombát, mely zsinórra volt megerősítve, dobott az uralkodó pár kocsija alá. A bombának a zsinór megvárosása következtében kellett volna felrobbanni. De a merénylő kezéből a dobás alkalmával a zsinórkiesett s így az erősen megtöltött bomba nem robbant fel. A merénylőt és egy másik barátját ki-nél egy második bomba volt, mely úgy nézett ki mint egy oldaltáska, s melyet oldalán viselt, azonnal elfogták. A merénylők személyiségét illetőleg csak azt tudni, hogy a székesegyházi városrészben a pétervári oldalon laktak. Lakásaikon több dinamittal megtöltött bombát találtak. Allítólag már több mint száz elfogatást történt.

A berlini félhivatalos „Post” azt írja, hogy a csár ellen vasárnap tervezett merénylet folytán a háboru-veszély ismét nagyobb lett; a czárnak igen nagy fáradságba fog kerülni, hogy a mind viharosabban követt háboruonk ellenszegüljön. Európának orosz részről jövőre a kétségbeesés politikáját kell tartania.

lyesen intget felém. De sokat tudna az elre-gélni a multból! A patak hömpölyögve siklik alá a hegytetőről, és susog megjéjthetlen hangján. Ki tudja, hány elroppent sóhaj sodor magával, hány átélt regénynek volt ő is tanúja! Szemem révedészen tekintenek felé, s mármár szédültebe ejt a hosszas nézés; felrezenek . . . Közélemben megszözl a pasztor-furulya, messze, a tavol eső hegyeken. halkan szöhrödi át az erdők fáinak süstüségén. Minden hangja szívem legérzékenyebb húrjait érinti, hiszen te is azt dallodt nekem, réges-régen ablakom alatt, akkor még nem sejtettem a szomorú véget!

Majd megszözl a kápolna kis harangja, oly kellemesen zengnek füleimbe e méla hangok, mint ha csak dicsőhymuszt zengene az is a dicső természethez, dicsőítvén annak soha nem múló bájait. Mindenütt szépség, boldogság, csak az én lelkeimre borult a szüvedések sötét fellege.

Okt. 30.

Mennyi változás a természetben! Kis szobámban ülök: ablakomat megcsapkodja a dühöngő szélvész, az eső hideg csappokban hull alá. Sir a természet. Borzadva néz a tel elé. A fák elsárgult levelei zizegve hullanak alá a gyászos földre. Mintha minden kihalt volna! Lelkem oly nagyon vonzódik e képhez, mert lelkeimben is kihalt minden.

Valahányszor álomra hajtom fejem, buzgó imát rebegek a mindenhatóhoz, kérve, adjon számomra vigaszt. Egyedüli ohajom volna, a világtól elzárva lenni, hogy ne legyen alkalom keserűen tapasztalni a világ csalásását. Egy személyben tanultam meg, az emberiséget csak gyenge oldalról megismerni. De eleget tanultam ezen. Soha többé nem vágyom közéjük! Istennem, adj erőrt rettentő fájdalom elvieseléséhez! . . .

Imakönyvét, — melyet nekem adott emlékül — lapozgatva, egy lapot ejtek ki belőle, melyen apró betűkkel a fennit jegyzetek voltak. Szegény, boldogtalan Angela. A zárda rideg falai közé vonult. Vágya teljesült, elküldöztette magát a világtól. Valjon képes-e annak rideg magányo egy ilyen hős szerető sziv fájdalmát begyógyítani?

Az a fátyol titka.

Adrienne.

— Blaine: Párhívom azt hiszik, hogy a miniszter ur közel áll egy czéheghez, mely Angliában több egyiptomi kölcsönt bocsátott ki és hogy a most kért hitel ezen kölcsönök visszafizetésére kell, különben a dolgokra nem fektetnek sulyt. — Góschén: En mindazonáltal felkérem a házat, kényeztessen Blaine urat, e racional kimagyarázására. — Blaine: A lakokban olvastam, hogy a pénzügyminiszter tagja egy czéhegnek, mely bizonyos kölcsönököt bocsátott ki és hogy a most kért hiteltől a kötvény tulajdonosokat akarják kielégíteni. — Góschén: Ismételtelen kijelentem, hogy a czéheg, melyvel összeköttetésben állottam, 29 év előtt bocsátott ki egy kölcsönt és nemcsak, hogy én nem vagyok érdekelve e kölcsönben, de most már az illető fizet. En az egyiptomi pénzügyekben se közvetve, se közvetlenül nem voltam érdekelve. — Blaine erre kijelenti, hogy a miniszter kijelentését elfogadja.

— Rövid hírek. A párisi lapok jelentése szerint az összes államok, mielőtt az 1889. évben megtartandó kiállításra hivatalosan meghívtak volna, előbb félhivatalos formában nyertek értesítést. A beárított bejelentések szerint Amerika összes államai, valamint a legutóbbi keleti államok is részt fognak venni a kiállításban. — Lembergbe ismét több család érkezett, melyeket a porosz kormány Pozenből kiutasított. — A bécsi Lipót városban hétfőn este Ilek Antonia varrónőt saját lakásán egy Wokal Ede nevű husz éves lakatos aegid boszúból meggyilkolta: a gyilkost már elfogták. — A burgszínház csak most vette fel reperoirejába a „Pouchambault család című színművet: a darab előadásját Bécsben a volt Stadttheater bírta. — Bótel Henrik tenorista, a hamburgi színház tagja, most ismét Bécsben vendégzerepel. A kocsi eredetéről gyorsan híressé vált énekes már két évvel ezelőtt mutatta meg magát az ndvari operában jó sikerrel és különösen mint „Lunjeanai póstás” tetszett. — Sullivan az oly népszerűvé vált „Mikádo” zeneszerzője. Monte Carloban sulyos betegben fekszik. — Oroszországban ügyvitelt indítottak meg a kivégzett bolgár lázadók családjai javára. — Humbert olasz király születésnapjának évfordulója alkalmából hétfőn Sophiában rokonszenves tüntetés volt az olasz konzul előtt s a konzul köszönetet nyilvánított a bolgároknak.

S Z I N H A Z.

— márczius 16.

— Sárdy Károly jutalomjátéka lesz ma este az aradi színházban és a jutalmazandó „Brankovics György”-ben fogja a czimszerepet játszani a mire nagy becsülygésű készült. Sárdy Károly a vidéki magyar színezetnek igen ambíciós tagja, ki pályájára sok készülygésű és jó adag intelligenciával lépett és évek hosszú során át (valamint most is) a legjelesebb hős apák ábrázolója volt a provincián. Most férfi kora legszebb idejében van és még igen szép sikere állanak előtte. Reméljük, hogy az aradi színházlátogató közönség méltányolni fogja a Sárdy Károly eddigi érdemeit és tömeges megjelenéssel fog mellette tüntetni, a mit nagyon megérdemel ugy Sárdy, mint a rég nem adott s hatásoseredeti tragédiánk.

— Blaháné Aradon. A népszínház kitűnő művésze még e hóban az aradi színház vendége lesz. Vendégzerepése öt estére terjed. Fel fog lépni a „Tó leány”, „Parasztkisasszony”, és „Czigány” című népszínművekben; a „Cornuvillei haragok” és a „Koldusdiák” operette szerepeiben. A helyárak ez öt estére mérsékeltlen fel lesznek emelve. Az aradi közönség bizonyára nagy örömmel veszi Kereszényi ur ez újabb előzenészségét, mely oly kiváló és ritka művészetbe fogja juttatni a színház látogatóit.

— „A márványhölgyek” című szép párisi boulevard-dráma felelevenítése ma igen élvezetes estét szerzett a közönségnek. A darab mondatnok kifogástalan előadásban került színre, akárcsak egy premiere. Hunyady Margit igazán daemionian kaczer tudott lenni és hozzá olyan vérlázítóan szivtelen. Kitűnő társai voltak Somló és Peterdi. Somló mint Rafael, a legigazabb inspirációból eredő dráma jeleneteket producálta, míg Peterdi mint Desgenais egész bravúrral játszta a finom gúnynyal csipkedő szerkesztőt. Igazán élvezet volt a szerep saikrázó szellemességét ilyen finom csavargásban hallgatni. A közönség mindhármukat többször zajaosan tapsolta a lámpák elő. Kisebb szerepekben feltűntek: Siposné (Di-dierne), Hava s Aranka (Mari) és Mákó (Frené gr.). Závadvosky Teréz igen elegans jelenés volt. mint Julia.

— Népelőadások lesznek vasárnap délutánként az aradi színházban, mint már az más helyen említettük is. Először jelen előadás most vasárnap délután 4 órakor lesz és ekkor a „Két drótozó” című bohózat kerül színre, mely egyike a legmulatságosabb népies termékeknek.

Szerkesztői üzenet.

Z. Z. Amerikai Nemzetőr-nök szölo minden küldeményt igy emizendő: „Amerikai Nemzetőr,” New-York city. Előfizetési ára egy évre 5 frt. Megjelen minden szombaton.

KÖZGAZDASÁG.

A „Százazér szabályozó társulat” közgyűlése.

— saját tudósításoktól. —

Szeged, márcz. 14.

A Százazér szabályozó társulat közgyűlése márczius 14-én tartotta Szegeden a városi háza tanácstermében; a társulat tagjai közül jelen voltak: Návay Lajos nagybíró, Károlyi Gyula gr., Károlyi István gr., Károlyi László gr., Pallavicini gr., Trautmannsdorf gr., Dessoffy uradalmak jószágigazgatói és a csanádi püspöki uradalom ügyese, Blaskovics István, Pordán Imre ügyvéd által, továbbá Arad szab. kir. város

Szalacs Gyula polgármester. Szeged szab. kir. város Szilva Agoston főkapitány, Makó város Major Miklós polgármester, Bánffy Gyula ügyész, Boros Sámuel és D. Szilágyi József képviselők által, végre Tót-Komlós, Tornya, Battonya, Ambróztalva, Pitvaros, Majláth, Alberti, Földéak, Lele és több községek előjáróságai által és az érdekeltek birtokosok köréből többen.

Návay Imre társulati alelnök a közgyűlést megnyitja, üdvözli az egybegyűlteket és bemutatja a földmivélesi miniszterium kuldöitelt Kvassay Jenő oszt. tanácsos és Józsa László cultur főmérnököt mely után előadja, hogy a mult gyűlés utasításából a közl. miniszteriumhoz fordult a szükséges költségek előlegezését végett, azonban a kormány ezt megtagadta; hanem készülygés felajánlotta a cultur mérnökség működését. Hanem minthogy a tervek a mult gyűlésen meghatározott irányba átdolgozandók voltak és a cultur mérnökség esetleg többe kerülhetett volna, mint a társulati mérnök általi működése, ezélszerinek tartotta a szerződést Henne János mérnökkel megkötöni, ki is a 600 frtnyi munkadíj mellett a tervek el is készítette; élénk szavakkal ecseleti hogy ezen szabályozó társulat ma ott áll, mint 5 év előtt és hogy a tervek most sincsenek elfogadva melynek azonban nem a társulat vezetői az oka; — előadja továbbá, hogy ezen társulat 1881. évi 52. t. cz. rendelkezései szerint alakult, a terv és ártérfejlesztési kimutatásokat a kormány készítette el, ezen alapon történt a megalakulás és a szükséges költségeket a kormány-biztoság előlegezte, joggal volt tehát a társulat azon meggyőződésben, hogy a költségek a kormány által fognak előlegeztetni, ezen várakozásokban azonban csalódtak, mert a kormány minden további előlegezést megtagadott; minthogy vélemény szerint az ártérfejlesztési munkálatok tökéletlenek és el nem fogadhatók, mert oly területek vannak e munkálatok szerint értékre vonva, melyek joggal ebbe soha sem vonhatók és miután ezen társulat hosszú évek során át vajdiki a nélkül, hogy tulajdonképen célját megvalósíthatná, határozott és döntő intézkedésre hívja fel a közgyűlést.

A társulat helyzetét kimerítően ösmertető, ezen kitűnő elnöki beszéd nagy tetszéssel fogadták.

Előterjesztették, miszerint a társulat ügyeinek átvételére a földmivélesi miniszterium Józsa László cultur-főmérnököt rendelte ki — Tudomásul vetették.

Elnök előadja, hogy a szabályozási tervek elkészítése által igényelt költségek előlegezését a kormány megtagadván, — nehogy ezen költség hiányában a társulat működésében gátolva legyen, felhívta a nagyobb érdekelteket annak előlegezését végett, minek folytán Návay Lajos 150 frt, Pallavicini gróf 200 frt, Károlyi Gyula gróf 200 frt, a csanádi püspöki uradalom 250 frt és az aradi királyi kincstári jószágigazgatóság 200 frtot adtak, ezen összesen 1000 frt-ból a tervek átdolgoztatnak és ebből Henne mérnöknek 600 frt fizetették.

Pordán Imre méltányolja az elnök körültekintő buzgalmát, de ellentétbe látja ezen intézkedést a mult ülés határozatával, a mennyiben akkor kimondattak, hogy ha a kormány a szükséges pénz nem előlegezi, a társulat feloszlik.

Kriván Dénes tévesnek mondja az előtte szóló felszólalást mert akkor ő és többen felajánlották a költségek előlegezésére. Az elnöki intézkedés tudomásul vétették azzal, hogy helybenhagyattak, egyszersmind a tervek átdolgozása iránt Henne János mérnökkel kötött azon szerződés, mely által e munkálatért 600 frt fizetették.

Návay Imre elnök felhívja kiváló figyelmét a közgyűlés tagjainak a szabályozási tervek és költségvetés végleges elfogadása iránt hozandó határozatára; felemlíti, hogy a tervek szerint az alsó területen 297,128 köbméter föld lenne kiemelve, erre előirányoztatik 255,000 forint, a kisajuttatásra 108,000; frt műépítményekre 60,918 frt; Regiera 211,198 frt összesen 445,161 frt, az oldalesatornára 60,000 frt; a felső csatornára 141,000 frt; eddigi költségek és ártérfejlesztési munkálaton 54,000 frt, mindössze 700,000 frt. Ajánlja, hogy komolyan tanácskozzanak ezen fontos ügyben és annak teljes és mindenbeni átérés okából, terjeszkedjenek ki a részletekre is.

Dáni József gróf Károlyi Gyula jószágigazgatója, annak hangsúlyozása mellett, hogy a társulat megalakulása nem tekinthető szabályszerűnek, miután az ártér megállapítása az, hogy szabályozás körül kik vannak voltaképen érdekelve, kimutatra nem volt, az 1872 iki állapot szerint kimutatott ártérület pedig nem fogadható el a szárazzár ártérület, miután az azon időben víz alatt talált területek nagyobb része fakadó és talajvízek által már előzetesen elöntve volt, és így a mennyiben ezen területekre a szárazzár vize rá jött volna, kárt nem okozhatott, — a bemutatott tervet és költségvetést nem fogadja el, miután valószínűség szerint a felsőbb birtokosság a költségeknek csak jelentéktelen részét viselné s a kimutatott 700,000 frtnak legnagyobb része a volt mindszent-apátfalvai társulatnak mintegy 22,000-holdnyi területét folytán, mely terület pedig a közelmúltban végrehajtott tiszai töltés építkezésre fordított 19 millió költségen által annyira meg van terhelve, hogy egy bizonytalan mennyiségű újabb költségre belemenni a legnagyobb könnyelműségnek tartaná. Indítványozza azért, hogy a földmivélesi miniszterium felirátilag kéréssek meg a szabályozási tervek, költségvetés és ártérfejlesztési munkálatoknak a culturmérnökség által leendő elkészítésére és ezek elkészítése után nyilatkozzék az érdekeltség végérvényesen és döntőn általában a szabályozás felett.

Kvassay Jenő miniszteri oszt. tanácsos kijelenti, hogy ha a kormány a szárazzár szabályozására vonatkozólag komoly szándékok tapaszalandó, a cultur-mérnökség által a tervet, költségvetés és ártérfejlesztést maga erejéből befejezi és ha az ártérbe kevesen esznek be, ahhoz képest kissébb méretekben készítendik azt; a földmivélesi miniszterium ezen szabályozás iránt érdeklődik és a töle telhető megteszi, hogy a társulatot rendes

kerékvágásba hozza. Hogy a kormány az 1000 frt előteget meg nem adta, az abban találja magyarázatát, hogy ezen összeg a budgetbe felvéve nem volt; a kormány hajlandó a munka elkészítésével segélyt nyújtani, de megnyugvást kíván arra, hogy ezen terjedelmes nagy munkálatok hiába valók nem lesznek és a szabályozás keresztüly vitele komolyan céloztatik, mert a cultur mérnökség az ország különféle részeiben 800,000 hold területre csinált már szabályozási terveket és ebből alig 200,000 holdnyi területen valóstított meg a szabályozás; szeretné minden kétséget kizárólag tudni, hogy ezen tervezett szabályozáshoz mely érdekek fűződnek és mily áldozatra lenne hajlandó az érdekeltség?

Dáni József kifejezi, hogy a mindszent-apátfalvai ártérület, melyen a szárazzár folyt nem 33,000 hold, mint az kimutatra van, hanem alig 20,000 hold és miután az újabb tapasztalatok szerint az alsóbb birtokosok annyira terhelhetnének, hogy a szabályozandó szárazzár ármentesítési költségei elevenként és holdanként tiz frtra is felszaporodna, szemben ezen teljesen elviselhetetlen megterheléssel leküzdheten nagy aggodalmak vannak.

Vancsó: Körülményesen kifejezi, hogy a belviz elleni védekezést célzó szabályozást most azért nem karolják fel oly lelkesedéssel mert évek óta veszedelem nincsen. ő hajlandó a szabályozásra bizonyos határok között; azt tartja, hogy most van a társulat helyes uton, mikor a kormány igéri, hogy az összes szabályozó munkálatokat elvégzezteti és arra keris is a kormányt; ideelőttinek tartja, hogy arról beszéljen miszerint az évi hozzájárulási költség 2.3 vagy 10 frtra kerül-e, erről majd akkor lehet beszélni ha a kormány által kézzintázott terv előttük lesz és azért azon időre tartja fel elhatározását a terv megvalósítása vagy elvetésére nézve.

Garzó Imre H.-M.-Vásárhely város küldöttje nincs melegegedve azzal, hogy a szabályozás megvalósítását huzzák-halasztják, mert ez által a kormány legjobbj irányu celzata el nehezségek görödtenek. Szerinte az érdekeltség nem oldhatja fel a vízvezeték kiépítését, mert ha az időjárás nem lesz ily kedvező, mint most, a szárazzár által okozott calamitások fokoztatnak; szerinte a hiba a multhan az volt, hogy nem derítették fel igazságosan az ártér és a hibás ártérfejlesztési munkálatok adatai a gygnura okot, a munkálatok befejezésében 100,000 holdak érdekeit érintik, miután van egy folyó. — t. i. a Százazér — mely most száraz, és emelt vízei n-dvesebb években egy mentesített nagy ártérület borítanak el, a terv elfogadása mellett nyilatkozik.

Bánffy Gyula, Makó város ügyésze, mint kijelenti elfogadja Dáni József előterjesztésének azon részét, hogy a bemutatott terv és költségvetés a társulat jelen helyzetében el nem fogadja, és ezen felfogást magáév teszi azért, mert tekintve azon szabályozástól, mely a társulat alakulása körül nyilvánult és mely szerint ezen belviz szabályozási társulatot megalakultnak jelenti ki, magát a nélkül, hogy azon ártér, mely hivatna lenne a szabályozás körül fölmerülő költségeket viselni, — akár önkénytelen lemondás, akár szabályszerű ártérfejlesztés folytán kitüntetett volna, — már maga azon körülmény, hogy ezen társulat ma, vagyis öt évvel megalakulása után is még mindig a kezdet kezdetén van, s azon lényeges kérdésel siucs tisztában, hogy egyáltalán bír-e a társulat ártérrel, s kik képesek az érdekeltséget, kik azok a kik a szárazzár szabályozásából előny, vagy hasznot reményelhetnek, — kézzel foghatólag igazolja a társulat létekeltelességét.

Ely előzményekből merített meggyőződés mellett nem járulhat azon indítványhoz, hogy a földmivélesi miniszterium felirátilag kéréssek fel az iránt, hogy a bemutatott terv és költségvetés átvizsgálásával s esetleg új terv és költségvetés készítésével és az ártérfejlesztési munkálatok a cultur-mérnökséget bizza meg, mert a társulat szervezeten állapottában nem volna képes ezen újabb munkálatokkal okvetlenül járó 50—60,000 frt költségeket fedezni, tekintve különösen, hogy az alsó birtokosság, melyre a tervezett csatorna kiépítési költségeinek tetemes része nehezdednek — a tiszai védőtöltések befejeztetett tiz millió törlésztése által már annyira terhelve van, hogy vannak ártéri birtokosok, kik különböző adonemű közterhek cím-mel birtokuk minden egyes holdjától éventkiut 13 frttal, sőt ezen túl is vannak megrovva, — újabb teherrel nem sujtható a nélkül, hogy anyagilag tönkre ne tessenek, s nemzetgazdasági szempontból sem volna megen gedheto, hogy az ilyek túlterhelt birtokosság újabb áldozatokra kényyszeríttessenek.

A fentebbi aggodalmakhoz járul még az az gyakorlati életből merített tapasztalat is, hogy a visszabályozási munkálatok gyakorlati kivételével járó költségek legtöbb esetben messze túlszarnyaljak az azokra előirányozott összeget és a munkálat megkezdése folytán kényserhelyzetbe jutott érdekeltségék kénytelenek voltak az előirányozott megkészerezni és itt kilátás van arra, hogy az előirányozott 700,000 frt esetleg 1,300,000 frtra növi ki magát. Meg van arról győződve, hogy a javasolt előmunkálatok sem hozhatják az érdekeltséget azon helyzetbe, miszerint a tervezett belviz szabályozás által igénybe veendő költségek és a szabályozásból reményelhető haszon között elfogadható arány fellelhető lenne. Indítványozza, hogy miután a kitűzött cél meg nem valóstítható és a társulat rendelkezésére álló eszközökkel el nem érhető — a társulat már most mondja ki végleges feloszlását.

Kvassay miniszteri osztálytanácsos elmondja, hogy a terv, az ártérfejlesztési munkálatok és az egyenkénti kivételállamköltségen történő, de csak azt óhajtja tudni, hogy a szabályozás keresztüly vitele komolyan céloztatik-e, mert a culturmérnökségnek sok sürgős teendői lévén, ha ez uttan nem sürgős, akkor az későbbre is halasztható. A költségelőirányzat és tervre megjelözi, hogy azokat nem ösméri és erről nem szólhat, egyről azonban biztosítja az előtte szölot, hogy a culturmérnökség által készített tervet költségvetésével soha tul nem léptették és az itt sem történhetik meg.

Pordán Imre kijelenti, hogy őt az oszt. tanácsos ur kijelentése némileg magyuntajta, a mennyiben e munkálatok költségei a társulattól nem terhelendik: a mostani ártérfejlesztés hamis és ebből ki nem tudható, hogy ki tartoznak az ártérbe, azért ezen munkálatokat az újabb munkálatoknál teljesen mellőzni kívánja. Ois csalakozik Bánffy Gyula felszólalási indítványoz, de ha ez ki nem mondatnak, keris a kormány küldötének nyilatkozatát jegyzőkönyvbe venni, hogy az új munkálatok a társulat legesekélyebb megterhelése nélkül, fognak eszközöltetni.

Kvassay oszt. tanácsos kijelenti, hogy az állam elkészítette a mondott tervet, de garantált kíván, hogy e munka nem lesz hiába való.

Bánffy Gyula és Pordán Imre határozottan kijelentik tiltakozásukat, hogy bármily biztosíték is nyujtassék egy bizonytalan tényezővel szemben, mindaddig még az újabb terv előttük nem lesz.

Mikola István gróf Károlyi jószágigazgatója felemliti az 1872-iki helytelen alakulástól szedott nagy költségeket, melyet a társulat kidobott, rámutat a szabálytalan alakulásra, mert olyannak vonattak tudtukon kívül az ártérbe kik magukat egyáltalában érdekelteknek nem tartották soha és kimondja, hogy bár az alsó érdekeltség kívánna a szabályozást, de az óriási költségvetéstől fáznak. Szerinte az ártérfejlesztés teljesen elvetésztett és hasznavehetetlen mert az ártérbe bevonásra nézve vízszin megállapítva nincsen, a haszonarany constatalása pedig még meg kíséreltetett, kívánja a kormány megbizottjának azon nyilatkozatát jegyzőkönyvbe venni, hogy a kidolgozandó tervek és egyéb munkálatokból folyólag a társulatot semminemű költség sem terhelheti.

Dáni József köszönettel fogadja a kormány ajánlatát, ellene van a végleges feloszlásnak és ez iránti elhatározását a cultur mérnökség által készített munkálatának elkészítése utáni időre tartja fenn.

Kriván Dénes kijelenti, hogy bár utasítása van a felozlást sürgetni, mindazonáltal miután a culturmérnökség a társulat minden megterhelése nélkül hajlandó a czelnak megfelelő és olcsó tervet készíteni, a felozlást ez idő szerint nem kívánja.

Návay Imre elnök összegezi a mondottakat az indítványokat és előterjeszt. hogy a tötkomlós-apátfalvai oldalesatorna a közmunka és közl. miniszterium rendelete alapján módosította terveit és költségvetését; továbbá hogy Dáni József azt jelentette ki, miszerint az elkészült tervek és költségvetés elfogadása feletti végleges határozat hozatal nézete szerint függöben tartandó mindaddig, még ártérfejlesztés utján a voltaköpeni érdekeltség kitudható és annak alapján megállapítható lesz, hogy a tervezett költségeivel az egyes érdekeltekre háromló terhek arányban fognak-e állani a csatorna kiépítésétől remélt haszonnal; indítványozta azért, hogy miután az ártérfejlesztési munkálat a tervek és költségvetés kiegészítő részét képezi, és miután a tervek és költségvetés az 1881. évi 52. t. cz. alapján a közm. és közl. miniszterium rendelkezébe lettek elkészítve és így az ártérfejlesztés adatai is a kormány által lennének összeállítandók, határozza el a társulat, miszerint a tervek elfogadása felett mindaddig határozatot nem hoz, még az ártérfejlesztés el nem készítették, és csak ennek elkészítése után és ha az ártérfejlesztés eredményéből az tűnnek ki, hogy a csatorna kiépítése nem járna az érdekeltség túlságos megterhelésével; határozza a társulat közgyűlése a szabályozási tervek és költségvetés elfogadása felett.

Ennek ellenében Bánffy Gyula előadja, hogy miután a társulat megalakítása a kormánybiztos által nem törvényes módon történt, és miután különben is a szárazzár csatorna szabályozásával járó költségek az érdekeltek oly nagymértv megterhelését fogja maga után vonni, mely a szabályozástól várt előnyvel arányban nem áll, és miután ennek folytán, ha az ártérfejlesztésre vonatkozó munkálatok elkészítettnek, azokból az fog kitűnni, hogy a szabályozás nem lesz keresztülyvíthető és így a társulati érdekeltség csak felesleges költségekkel fog terhelhetni; emellogva indítványozza, miszerint határozza el a közgyűlés a társulat felozlását.

Kvassay Jenő miniszteri osztálytanácsos kijelenti, hogy a mennyiben a szárazzár csatorna kiépítése nemcsak a társulat érdekében de közérdekből is kívánatos — az este, ha az ártéri érdekeltség nyilatkozataiból arról győződnek meg, hogy a csatorna kiépítését szükségesnek találják és hogy ha az ártérfejlesztés megtörténne, valamint a tervnek s a költségvetés megfelelő átdolgozása után kiderülne, hogy a kivétel nem róva az érdekeltségre elviselhetlen terheket, az érdekeltség a csatorna kiépítését ez esetben elhatározni kész: ugy a földmivélesi miniszterium hajlandó lenne a társulat megterhelése nélkül az ártérfejlesztést, valamint a tervek és költségvetés átdolgozását foganatosítani.

Pordán Imre keris az oszt. tanácsos nyilatkozatát jegyzőkönyvbe venni, mely esetben hajlandó az indítványt elfogadni, annál is inkább, mivel meg van győződve, miszerint egy törvényes módon felveendő ártérfejlesztésből ki fog derülni, hogy megbírója a csatorna létesítése által érdekeibe nincsen.

Ezen összegezés után Dáni József és Bánffy Gyula indítványa szavazásra bocsátatván, a többség Dáni indítványt fogadta el és így következő határozat hozatott.

A szárazzár szabályozásának tervezete és költségvetése az 1881. évi 52. t. cz. I. §-a alapján a közm. és közl. miniszterium által lett elkészítve és a társulat megalakítása nem önként és az érdekeltség kezdeményezéséből, hanem a miniszterium által kiküldött kormánybiztos felhívására történt meg: a közm. — és közl. miniszterium által a fentebbi kért szerint elkészített és a megalakított társulat elé terjesztett tervek a társulat alelnöke által javaslatba hozott és a közl. miniszterium által elfoglalt módosítások szerint a társulati érdekeltség hajlandó lenne elfogadni, ha a társulat megközelítőleg is tudomással bírhatna az ármentesítendő terület

mennyiségéről, az egyes érdekeltségi tagok érdekeltségi arányáról, a tervezet keresztülyvitelével a társulat egyes tagjaira háromló tervek nagyságáról; és mindezekből meggyőződést meríthetne a tekintetben, hogy az érdekeltségre nem fognak oly nagy terhek háromlólni, melyek a szabályozásból várt előnyökkel arányban nem állanak — és melyek az érdekeltségeknek a mindszent-apátfalvai öbölzetben lévő és ártéri költségekkel már eddig is sulyosau megterhelt tagjai által elviselhető nem lennének.

A tervek és költségvetés elkészítésével egyidejűleg azonban egy oly ártérfejlesztési munkálat, mely a valódi érdekeltséget csak megközelítőleg is kitűntetné — nem készült, mert a kormánybiztos által készült összeírás ilyennek nem tekinthető és el nem fogadható; — miután pedig e nélkül a társulat nem nyerhet tájékozást a tervek elfogadása és kivitele esetén az egyes érdekeltekre háromlóható költségekről és miután e nélkül nem lehet azon helyzetben, hogy a tervek az 1885. évi 23. t. cz. 141. §-ában előirt módon felszerelve, a felügyelettel megbizott törvényhatóság alispánjához beadhassza, s miután a fennfoglalt esetben az ártérfejlesztési adatok összeállítása, mint a tervek kiegészítő része az 1881. évi 52. t. cz. alapján szintén a kormány feladatához tartozott volna: — emellogva a társulat közgyűlése kijelenté, hogy mindaddig még az ártérfejlesztési munkálatok a kormány által el nem készítettnek és ez által működését helyes és tájékozást nyujtható alapon nem folytathatja a batesztetett tervek és költségvetés fölött határozatot nem hoz.

Az osztálytanácsos azon nyilatkozatát, melynelogva a földm. miniszterium hajlandó a társulati érdekeltség megterhelése nélkül az ártérfejlesztési munkálatot és esetleg a tervek és költségvetés újabb átdolgozását foganatba venni, a társulat közgyűlése köszönettel fogadja és kijelenti, hogy annak idején ezen ártérfejlesztési munkálat és költségvetés adatai alapján fog határozni a tervek elfogadása és kivitele felett. Mely határozat az összes szabályozási iratok kíséretében a földmivéles ipar és kereskedelmi miniszteriumhoz feltérjesztetik.

Több érdektelen folyó ügyek elintézése után a szokatlan nagy számmal látogatott közgyűlés, az elnökre hangoztatott élénk eljenzések között, berekesztett és véget ért.

r. l.

Vegyes közlemények.

— A magyar vasuti kötelék díjazás II. rész V. füzetének 20. oldalán a pozsony-kassai viszonylatban foglalt összes díjtételek ezennel hatályon kívül helyeztetnek. Ezen viszonylatban a magyar vasuti kötelék díjazás II. része XII. füzetében a 13. oldalon foglalt díjtételek alkalmazatnak. Budapest, 1887. márczius 14-én. Az igazgatóság.

Szemeszlet.

(Márczius 16.)

(B.) Készaru nagyban 25.75—26, kicsinyben 26.50 hordó nélkül, per 100 liter %.

Budapesti gabnafözde.

(Márczius 16.)

Jó kivitel, jó vételkvd szilárd, 17.000 mm. forgalom, változati: nul tartott árakkal Tavasz buza 9.08—9.09, ösz buza 8.60—8.61, tengeri május—júniusra 6.16—6.18, tavasz zab 6.52—6.54, káposzta-repce 11.25—11.37.

Budapest, márczius 16. (Az „Aradi Közlöny” eredeti távirata.) A budapesti tödszárlati árfoylamai: Magyar aranyárak 101.05 — magyar papírjradék 89.10, magyar hitelbank 294.50, osztrák hitelbank 286.30. London 127.80, Páris 60.55.

IDEGENEK NEVSORA.

(Márczius 16.)

Fehérkereszt-szálló. Tarsiczay gr. Braun E., gyáros. Bpest. Littauer R. keresk. Piski F. ur. keresk. Bécs. Klein D., Weisz N., utazók. Bpest Protmann K. utazó. Elbing. Nádor-szálló. Sngár Béla. birt. Korvásháza. Dr. Philimon Miklós. ügyvéd. Pezsa. Dr. Rosenberg Gyula. orvos. B.-Gyula. Veres József, járásbíró, Vinga. Vinter János. bérlo. Ternova.

KIS LOTTO.

Prága, márcz. 16-án:

26. 28. 70. 53. 83.

N.-Szében, márcz. 16-án:

71. 51. 81. 6. 72.

Sárdy Károly jutalomjátéka.

Arad városi színház.

Folyó szám 166. 28-dik bérletszínlet.

Csütörtök, 1887. márczius 17-én:

Brankovics György

Szerbia fejedelme.

Szomorujatek 5 felvonásban. Irta: Obornyik Károly.

Személyek:

Brankovics György, szerb fejedelem	Sárdy Károly.
Gerő. J. fia	Somló Sándor.
István.	Havas Aranka.
Lázár. öreg szerb, Brankovics hű embere	Győre Alajos.
Székely János	Kiss Mihály.
Hunyady László	Závodszky Teréz.
II-dik Murát török szultán	Peterdy Sándor.
Cselebi, Murát meghittje	Nyilassi Mátyás.
Magyar hirnök	Kiss Sándor.
Mara, Brankovics leánya	Hunyady Margit.
Fruzina, Mara dajkaja	Váczy Vilma.
Hárem-ör	Boránd Gyula.

Kezdeté 7, vége 9, órákor.

Feljels szerkesztő és kiadó:

HINDY ÁRPÁD.

Alkalmi vásárlások! Tavaszi időnyre!

Teljes tisztelettel értesitem nagyrabecsült vevőimet és a t. közönséget, hogy a legújabb árucikkekkal dusan ellátam

kézmű-, rövid-, norinbergi-, fehérenmü-áru
és
gyermekjáték-üzletemet.

Leszállított árak, mesés olcsóság és a ezikkek finomsága felülmúlhatatlanok.

Egy vég vászon, 30 rőf, 4.50, 5.50, 6.—, 7.—, 8 forint.
Csoda creasz és sziléziai vászon 5. 6. 7. 8. 9. 15 frtg.
Különféle vásznak rőfe 12, 14, 16, 18, 20, 25, 30 krajczár.
Kanavasz, oxford, zephir, 1 vég, 30 rőf 5. 6. 7. 8, 9 forint.
Különféle oxford zephir 18, 20, 22, 25, 30 kr. Kartonok, legújabbak 16, 18, 20, 22, 25 kr. Borduros kretonok, legdivatosabbak 20, 22, 25, 30 kr.
Kockázott és színes szövetek 16, 18, 20, 25 kr. Creppok, beegkek, casmir, loden, dupla széles, minden színben 30, 35, 40, 50, 60, 70 kr. Fekete lüszterek 20, 22, 25, 30, 40, 50. Fekete terek, casmir és crepp, dupla széles 55, 60, 70, 80, 90, 1.—, 1.50-ig.
Finom ezerna-mosókalmék, gyermek és férfi öltönyökre 25, 30, 40, 50 kr. Vitorlavásznak 20, 22, 25, 30 kr. Törülközők 16, 18, 20, 25 kr. Asztalkendők és pohártörülők 20, 22, 25, 30 kr. Asztalterítők, színesek 34, 60, 1.—, 1.20, 1.50 2 forint.
Asztalterítők és asztalkendők 6 személyre 3.50, 4.—; 12 személyre 6, 7, 8 frt.
Csipke és juttefüggönyök 20, 22, 25, 30, 40 kr.
Zsebkendők, fehér és színes, 6 drb 40, 50, 80, 1.—, 3 frtg.
Női- és gyermekecipő csodás olcsó árban. Gyermekcipők és bőlesek.

Nap- és esőernyők 90 kr. 1 frt, 1.20, 1.50, 2, 3, 4, 5 frtg.
Finom chiffon, oxford és kretoningek 90, 1.—, 1.20, 1.50, 1.80, 2 frt.
Dolgozó-ingek 65, 70, 80, 90 kr.
Férfi labraválók vászonból 60, 70, 80, 90 kr. Finom női ingek 65, 75, 85, 90, 1.20, 1.50. Fehér és színes alsó-zoknyák 80, 90, 1.—, 1.20, 1.50.
Mellfűzők 60, 65, 70, 80, 90, 1.20, 1.50. Gyermekingek 60, 70, 80, 90, 1.—.
Nyakkendők, 14, 18, 20, 25, 30, 40, 50 kr. Fin. női hálócorsettek 70, 80, 90, 1.—, 1.20, 1.50. Harisnyák nők, férfiak és gyermekek számára 8, 10, 12, 15, 20, 25, 30 kr.
Gallérok 16, 18, 20 kr.
Manchetták 25, 30, 35 kr.
Munkás-sapkák 25, 30, 40 kr.
Gyermek és férfi nemezkalapok 1.—, 1.20, 1.50, 1.80, 3 frtg.
Utazó-bőröndök (Koffer) 90, 1.20, 1.50, 10-ig. Kézi kosarak 25, 30, 40, 60, 80, 1.—, 1.50. Czérna, selyem és glacektyúk minden színben. Gyermekruhák, fiúk és leánykák részére. Szőnyegek, paplanok, pokróczok.
Gépszőnyögek, gyermek- és női kötők. Mindennemű selymekendők, szabókellék, szalagok, rüschek, virágok, gombok, czérmák, pamutok, penzes-, dollány- és szivartárcák, asztal- és tollkések, kanalak, fog-, haj- és ruhafékek, uj tajtpipák és szipák, lujzerek, albumok, iskola-táskák, polharak, esemegés-tányérok, vajtakotók, virágvázák, gumi és bőrlabdák.

Ezeket kívül fehérom a t. közönség figyelmét az alábbiakra megkedveltem

5, 8, 10, 15, 20, 25 kros kiállításai bazárom,
mely a legszebb és a legválasztékosabb tárgyakból van összeállítva.

A t. közönség pártfogásáért és látogatásáért tisztelettel köszönöm:

KILÉNYI ADOLF, Arad,

főtér, Arena-épület, „a kék golyóhoz.”

188—5.8
Pósta megrendelések pontosan teljesítetnek. Csomagolás ingyen.

F E L T Ü N T Ö T Ö S Ö K I R A T J A

F E L T Ü N T Ö T Ö S Ö K I R A T J A

VÁSZON, CHIFFON,
Calico, Nankin.
ASZTAL- s ÁGYNEMŰ.
Matracz, paplan,
zsebkendők,
selyem- és mosókendők.

Itt a tavasz!
Olcsó árak.
A „Sziléziaihoz.”

Ruhaszövetek,
fekete terno és cachemir,
oxford,
SEPHIR, CRETON,
battist.
Mosó-kelmék,
stb. stb.

KRAUSE KÁROLY

Férfi-, női- és gyermek-ingek,
alsó-nadrágok,
HARISNYAK,
GALLÉROK
és
nyakraválók,
nap- és eső-ernyők.

ARAD,
főtér, kolostor-épületben.

SZALLAGOK,
Rőtőpamutok,
varró- és kötő-
czérnák,
GOMBOK
és mindennemű
szabó-kellékek.

Dszirák ipar Bregenzben.

WOLL-REGIME.
Grösser Schutz gegen Käse u. Hefe

Benger's
allein echte
Normal-Unterkleider.

Prämiiert mit 5 goldenen Medaillen.
Illustrirte Kataloge gratis. 192-26
Alleinig von Prof. Dr. G. Jaeger concessionirt.

W. BENDER SÖHNE, Bregenz.
Königsplatz 11
Wadowitzky's Ullmann's Ullmann's
Fabrikant: ROSENBERG és KLEIN Ullmann's.

3. Zarái Ödön által 8 frtért bérelt, a Zárai és Eisenmann-féle telek között lévő 6684/2 h. r. sz. terület egy részét képező 225 □ öl üres teleknek 1887. április 1-étől; —
4. Jovánov Tódor által 74 frtért bérelt, a szel-utczától a városházig terjedő védtöltésszakaszok; —
5. Schöpkesz Károly és Hercz Herman által 180 frtért bérelt alsó marosparti 4. számú 599^{aa} □ öl terület falerakó helyének;
6. A bulcsi uradalom igazgatója által 200 frtért bérelt, a kis vágóhidtól vezető ut és az Óvár-téren keresztül vonuló ut közt lévő 1000 □ öl területű falerakó helynek 1887. évi május 1-től leendő bérbeadása iránt folyó évi márczius 12-én. d. e. 10 órákor árverést fogda gazdasági szék tartani. Kikiáltási árul az eddig is fizetett összegek vétetének, mely összegeknek 10% b. inompénzül leteendő. Árver lni lehet szóval, vagy a szobeli árverést megelőzőleg benyújtandó írásbeli zárt ajánlatokkal, mely utóbbiakhoz a b. inompénz melléklendő, s melyekben kifejezve kell lenni, hogy a bérleti kívánó a feltételeket ismeri és azokat elfogadja. A zárt ajánlatok borítékán megjelendő, hogy az melyik területre vonatkozik.
A feltételek előzőleg is a gazdasági szék elnökénél Parecz István tanácsnok urnál megtekinthetők.
Arad szab. kir. város gazdasági székének 1887. évi márczius 8-án tartott üléséből.
Varjassy Lajos,
aljegyző.

Szőlőbirtokosok
becses figyelmébe.
Legjobb minőségű
solymosi 7' hosszú
szőlőkarót
minden állomáshoz, ugy minden kolnához legolcsóbb áron szállít
Mairovitz Mór
fakereskedő M. Radnán. 213

Egy jó erkölcsű fiu tanulóul felvétetik
ERNYEI GYULA
norinbergi, disz- és rövidáru üzletében
Aradon.
Vidéki előnyben részesül; feltételek levélig is megtudhatók. 224—1.3

204—887. gazd. sz. 30. v.—3.3
Árverési hirdetmény.
A város tulajdonához tartozó:
1. Jiraszek Lajos által 121 frtért bérelt, a part-uczától a választó-utczáig terjedő védtöltés szakaszok; —
2. Májor Gavrilla által 18 frtért bérelt, a Spitz-féle szeszgyár mellett lévő területnek 1887. évi január 1-től; —

Alapított 1869. **Tavaszi** és **nyári árak** legelőnyösebb bevásárlása
Obetkó Kálmán
üzletében
Aradon, főtér 39. sz. a.

Kalapok nemezéből fiuknak kr. 70, 80, frt 1, 1.20. Uraknak igen csinos kalap kapható frt 1.20, 1.50, 1.80.
Sapkák fiuknak és uraknak kr. 40, 60, 80, frt 1, 1.20.
Szalmakalapok férfiaknak és hölgyeknek igen nagy választékban.
Ingek színes és fehér igen jó készületűek gallérral és a nélkül uraknak frt 1.20, 1.60, 2.50, 3.00.
Munkás ingek, színes igen erős kr. 70, 80, frt 1.
Fiu ingek hasonló arányban.
Labraválók, magyar és német szabás frt 1.25, 1.60.
Gallér férfiaknak, legdivatosabb formák 6 darab frt 1, 1.10, 1.20.
Kézleők férfiaknak, párja kr. 30, 35, 40
Nyakkendők, kész csokrok igen nagy választékban, kész csokrok mosó szövetből 10, 15. Selyemből 25 krtól fölfele.
Zsebkendők, pamutból fehér és színes, széllel 6 darab kr. 50, 60.
Vászon zsebkendők 5 darab frt 1.50—4.
Napernyők pamutból, kisebbek kr. 60, 80, nagyobbak frt 1, 2.50.
Selyem és atlasz napernyők frt 2, 2.50 3 egész finom Surrah és divatos selyem on tont cs napernyők 90 krtól 2 frt 50 krtól frt 4—5.
Esőernyők pamutból kr. 80, frt 1, 1.20. Clotból frt 1.40, 1.80, gyapjuszövetből frt 2.50-tól feltebb.
Selyem esőernyők frt 3.75, 4, 5, 8.
Eszökenyek mintázott gummi szövetből bársny színben hölgyeknek. frt 9, 10.
Eszökenyek készre a szövött gummi. bőven lovagás és vadászathoz alkalmas frt 8.50, 9.50 15. megrendeléseknél a köpeny hatsó hossz mértéke szükseges.
Női lábbelik magas szárral, ruganyal, lakkos, sima frt 3, 3.50, 4.

Női félezőpök frt 2, 2.50, 3.
Női comotzópök közönséges bőr vagy szövet kr. 90, frt 1, 1.50, finomabb frt 2, 2.25.
Nagy választékú női lábbelik keztü, zerge és erősebb bőrből frt 3.50—5.ig.
Gyermek lábbelik a legkisebb koruktól 14 évesig, különösen gondval kiállítva.
Férfi lábbelik, kitűnő készületűek fénymázos bőr frt 3.20, 4.50, 5.50.
Férfi lábbelik keztü, lak, vagy orosz lak frt 5.75, 6.50.
Harisnyák és egyéb kötött és szövött árak, kiváló minőségű gyermekharisnyák közönséges és térd felüli, a korhoz és minőséghez képest kr. 15—50-ig.
Női és férfi harisnyák kr 20—1 frt 20-ig.
Alsóingek, az ugynevezett izzadás szarítók, egy színű és csikos, 70 krtól 1 frtg. Dr. Jäger-féle alsó ingek és nadrágok.
Háztartási készletek Evő kanalak és egyéb készlet alpacca és ezüstlepek legújabb kínai ezüsből, 20 évi jótállást mellett. Legújabb Thioérez evő-készlet, kanál kes és villa.
Tálcák pléh. fa és alpaccaból.
Kávétőzők felöntő és foraló készülékek.
Theatőző bouloir és samovarok, britania kannák.
Gyertyatartók réz bronca és alpacca öntvényből.
Madár kalitkák festett fa és ezimezett fából, hasonlók asztallal. Thea és virág asztallal. Mindezekről külön árjegyzék létezik.
Gyermek bölcső kosarak hinta aljjal frt 2.50, 3.
Gyermekkoscsik vas kerekkel, esernyővel frt 5.50, 6, finomabbak 5 frtől 15-ig.
Ablakredők fából szöve fehér és festett négyzetméterenként 90 kr., 1 frt, finomabb minőség frt 1.20-tól 1.60-ig.
Ablakjalone egymás felett függő deszkából, melyek föl s le huzathatók félig és egészen elzárhatók négyzetméterje 3 frt.
Az egészség fentartására, vízszűrő készülékek, melyek a vízből minden nyálkasságot s alakot kivonnak és az embert gyomorkórtól megóvják. Naponként 15 literre frt 1.65, 25 literre frt 2.80, 40 literre, frt 4.50, 60 literre, frt 6.50.
Szódavíz készítő gépek frt 6.50-tól felfele.
Mindennemű chirurgical készletek, melyekről külön árjegyzék létezik.
Utazó kézi és nagyobb kufferek, uti kosarak, táskák.
Kerti székek lécezeve, vasráfokkal bükkfából, darabja frt 1.20. Ebédlőbe való fényezett székek lécezeve, 6 darab frt 13.50.

Legnagyobb kölcsönkönyvtár Aradon.

Legnagyobb kölcsönkönyvtár Aradon.

Alólírott ajánlja dusan felszerelt
kölcsönkönyvtárát,
mely több mint
30,000 könyvből
áll, a legismertebb nevi magyar, francia, német és angol írók műveiből.
Olvasási-dij havonként csak 80 krajczár.
Tájékozásul szolgáljak az alább felfjegyzett művek, melyek csak egy részét képezik azon ujdonságoknak, a melyeket a folyó évben szerezttem be.

Abonyi, Magluska, Benitzky, Martha, Ruth, Eszaki, Cantacuzena, A kit kettő szeretnek, Ebers, Egy polgarmesternek, Szerapisz, Feval, Az ördög fia, Feuillet, Az özvegy, Gaboriau, Mas pénzén, Greville, Az asszony kegyelméből, Hackländer, Tiltott gyümölcsök, Jókai, Kis királyok, Ezek honból, Elméből, Eryena, tiel, övé, Kielland, Garman és Worsé, Milko, Divatok, Obernyik, Beszélyek, Palfy, Egy mérnök regénye, Sand, A peremonti torony, Stinde, Buchholz familia, Tolnai L., Az új földpan, Smith, Rejtélyes házasság, Zola, Germinál.

Amptor: Gertr. Entemine, **Balleström:** Das Erbe der zweiten Frau, **Bandifin:** Neudlin, **Burger:** Capus Mungolit, **Bur:** Dora, Villa Mirador, **Braddon:** Dem Glück ein Fiand **Edstein:** Das Ver-machtis, **Ebers:** Die Nidbraut, **Göhen:** Meines Lebens Roman, **Hels:** Hebdösch, **Frango:** Die Weite nach dem Schidjal, **Hrenzel:** Bernhart, Frau Venus, **Gallmeier:** Aus is! **Göthe:** Das Bürgerweib von Weimar, **Gottschalk:** Edutroschka, **Medin:** Jahr wohl! **Galm:** Ein weiblicher Prometheus, **Geim:** Die Gind-blume auf Capri, **Geyse:** Der Roman einer Entledene, **Gehberg:** Eine vornehme Frau, **Junfer:** Der Roman Lindau, **Leine Jung:** Der Zug nach dem Westen, **Am Roman der dritten Abtheilung, Kautsky:** Die Alten und die Neuen, **Kreker:** Drei Weiber, **Jotai:** Jüngererroman, **August:** Epäre Vergeltung, **Vander (Wadene) Adam:** Eine Feidin, **Münch:** Die Tochter des Generalmajors, **Lubliner:** Eine Frau von 19 Jahren, **Die Günstiger des Glücks, Weidmüller:** Die Frauen der Petersburger Gesellschaft, **Die Jüdin Lia und Coni Ori, Wipperhandlung, Warltit:** Die Frau mit den Rosenfingerringen, **Wager:** Novellen, **Nordau:** Gensienelle Lügen, **Parabozze, Cuidi:** Züstin Kaparrine, **Koldo:** Aus meiner Welt, **Nhangab:** Novellen, **Medwig:** Bone Wartenberg, **King:** Eine unverheirathete Tochter, **Roquette:** Große und kleine Leute von Alt Weimar, **Schad von Jaz:** Was, wie und Licht, **Schlager:** Dantes Nois, **Stüding:** Hecht und Liebe, **Lebenserinnerungen, Steind:** Die Familie Buchholz, **Die Familie Buchholz in Italien, Schubin:** Bravo, redens Ein Frühlingstraum, **Schwarz Vorberg:** Ein Krautweibchen, **Zöckl:** Waja, **Spielmann:** An der Weidau, **Was will das werden? Stern Keller:** Der Sohn der Schöten **Stefink:** Die schadhliche Fel-man, **Zui Krübitz, Zoffel:** Was ist Krieg und Frieden, **Werner:** Aderschlucht, **Winterfeld:** Die Panatier der Stadt, **Wald, Redwig:** Wena fide, **Das Mädchen von Santi Luarante, Rely:** Torijunt, **Zell:** Kloster Fried-lands letzte Kriegerin.

Teljes tisztelettel
KRISPIN JÓZSEF.
171—4*

Legnagyobb kölcsönkönyvtár Aradon.
Pósta megrendelések pontosan teljesítetnek.
Kertit székek lécezeve, vasráfokkal bükkfából, darabja frt 1.20. Ebédlőbe való fényezett székek lécezeve, 6 darab frt 13.50.